

# Paršat Truma



4. adar 5769  
28. únor 2009  
**začátek šabatu: 17:22**  
**konec šabatu: 18:30**

**Halachické časy**  
třilin 5:41 | východ slunce 6:47  
konec šma 8:31 | 1. mincha 12:42  
škia 17:42 | hvězdy 18:14

**Šmilův DAF**  
[www.doopravdy.cz/judaismus](http://www.doopravdy.cz/judaismus)

## Sidra v číslech

19. sidra v Tóře (z 54),  
7. sidra v knize Šemot (z 11),  
9 paršiot, 4 otevřených, 5 zavřených  
skládá se z 96 vět, 1145 slov a 4692 písmen,  
Sidra obsahuje 3 MICVOT, 1 příkaz, 2 zákazy



## Alijot v kostce

**Kohen:** Výzva k darům (Trumot) na stavbu Miškanu. Příkaz postavit ARON HAKODEŠ (Svatoschránku na Tóru a desky Desatera).



**Levi:** Příkaz o KAPORETU – víku na Svatoschránku s dvěma cherubíny. Stůl na předkladné chleby (LECHEM HAPANIM). Zlatá Menora.

**Šliši:** Příkaz o stavbě přenosného Svatostánku, neboli dřevěné konstrukce bez střechy zakryté třemi vrstvami koberců. První vrstva koberců se nazývá někdy též MIŠKAN, druhá OHEL (stan).

**Revii:** Zlatem potepané dřevěné stěny Miškanu. (20 fošen na jihu, 20 na severu a 8 na západě. Východní strana byla volná, zakrytá oponou.)

**Chamiši:** Opona (PAROCHET) odděloval Svatyni od Nejsvětější svatyně (KODEŠ HAKODAŠIM). Podobná opona zakrývala i vstup do Miškanu.

**Šiši:** Velký oltář (MIZBEACH) ze dřeva potepaného mědí.

**Švi:** Plachty vymezující nádvoří Svatostánku.

**Haftara** (Královská 1 5:26-6:13): Popis příprav stavby Šalomounova Chrámu.

## Fotografie týdne

**Šachar Peer nesměla do Dubaje.**

Někdo si řekne blběj tenis, ale když se pak dočtete, že izraelské tenistce Šachar Peerové nebylo dovoleno hrát na oficiálním turnaji ATP/WTA v Dubaji, uvědomíte si, že nejen tenis může být blběj. Zajímavé jsou i reakce tenistů. Někteří Šachar „litovali“, ale přijeli všichni. ATP „zvažovala“ turnaj zrušit, ale pak se rozhodla „jinak“. Oficiálním důvodem zákazu byl „strach o Šacharčinu bezpečnost“. Jediná potěšitelná zpráva je, že Tennis Channel se rozhodl turnaj nepřenášet a Wall Street Journal zrušil sponzorství turnaje.



**Zdroj informací:** [ou.org](http://ou.org), [kaluach.net](http://kaluach.net), [jta.org](http://jta.org)

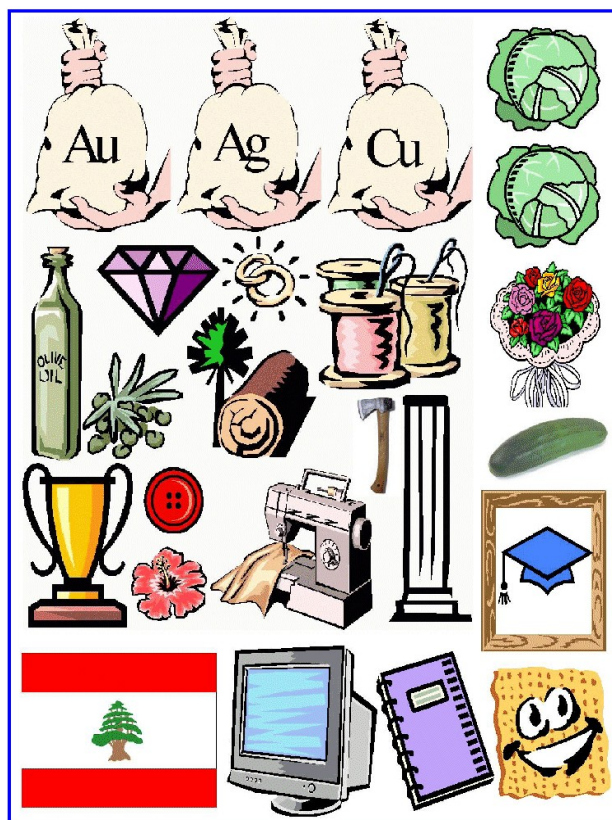
## Dvar Tora

Ve světle zákazu Desatera (Neučiniš si sošku a obraz...) se mohlo zdát trochu divné, když Bůh přikázal vytepat cherubíny (KRUVIM), ale není tomu tak. A to i když si uvědomíme, že stavba Miškanu byla přikázána až po tragedii zlatého telete. Jde totiž o to, že celá stavba Miškanu (a nejen ta) je vyjadřením víry, že Bůh je „Šéfem“, Pánem světa, který rozhoduje. Zakáže sošky, nesmí je tvořit. (I proto bylo zlaté tele tak hrozným hříchem.) Přikáže zhotovit cherubíny, vyrobíme je. Stejnou myšlenku vyjadřují i jiné příklady. Na šabat se nesmí rozžít oheň. Proč? Protože to tak Bůh zakázal. V Chrámu bylo povinností zapalovat světla Menory i na šabat. Proč?...

### Věděli jste, že...

... roku 1883 byla Staronová synagoga romanticky upravena architektem Josefem Mockerem, přičemž jí byl přidán cihlový štít.

více na [www.doopravdy.cz/judaismus](http://www.doopravdy.cz/judaismus)



## Rabi Jonathan Sacks

### Přenosný domov

Sidra Truma popisuje stavbu Miškanu, prvního společného chrámu v židovských dějinách. Prvního, ale ne posledního.

Je těžké porozumět hloubce krize, do níž byli Židé uvrženi při zničení prvního Chrámu. Samotná existence národa byla spojována s hlubokým vztahem mezi vyvoleným lidem a Bohem, který symbolizovala právě jeruzalémská chrámová služba. S babylónským vpádem neztratili Židé jen samostatné království a vlast, ale i víru v sebe samé. Veškeré naděje do budoucna se pojili s Bohem, ale jak se na Něj obracet, když byl Jeho dům v ruinách? Tak vnímáme Žalm 137 (*Při řekách babylónských jsme sedávali a plakali, rozpomínajíce se na Cion... Kterak bychom měli zpívat píseň Hospodinovu v zemi cizí?*)

Přesto se právě tehdy rodila odpověď. Chrám sice nestál, ale vzpomínka na něj byla natolik silná, že přivedla Židy k společné modlitbě. V Babylónii se Židé začali scházet nad textem Tóry, vyjadřovat svou touhu po návratu do vlasti a připomínat si Chrám a chrámovou službu.

Prorok Jechezkel byl jedním z těch, kdo napomohl přetvořit vizi obnovy a návratu v instituci, kterou dnes známe pod pojmem synagoga, BEJT KNESET. „Proto řekni: Takto praví Panovník Hospodin: Ačkoli daleko zahnal jsem je mezi národy, a ačkoli rozptýlil jsem je do zemí, však budu jim malou svatyní i v zemích těch, do kterých přijdou.“ Ústřední svatyně byla zničena, ale její ozvěna, miniatura, přetrvala.

Synagoga je jedním z nejpozoruhodnějších příkladů toho, čemu rabíni říkají ITARUTA DELETATA, neboli „spodní probuzení“. Synagogy nebyly ustaveny Božím slovem Izraeli, ale slovy Izraele k Bohu. V Tanachu není o synagogách zmínka, neexistuje příkaz zbudovat synagogu. Dokonce naopak: Pokud Tóra hovoří o Božím domě, má na mysli vždy jen ústřední svatyni, centrální bod Izraele, Chrám.

Když občas zapomínáme na hloubku celého konceptu synagog, je na místě si připomenout slova profesora Sterna, který napsal, že „vytvoření synagog bylo jedním z nejdůležitějších nábožensko-společenských

počinů, s kterými judaismus přišel. Synagoga zahájila revoluci, jak uvedl Salo Baron, protože díky ní došlo k proměně koncentrace z místa (a svatyně) na shromážděné, obec věřících, ať již žili kdekoliv. Synagoga se stala Jeruzalémem exilu, domovem židovských srdcí. Dokonalým vyjádřením síly monoteismu, ve kterém může být Bůh nalezen kdekoliv, protože je všude.

Kde se zrodila tato myšlenka? Nebylo to ani tak z Chrámu, jako z hlavního tématu naší sidry – z Miškanu, který byl ve své podstatě mobilní svatyní přenášenou pouští. Provizorní, přenosný dům, který se večer postavil a ráno zase zboural. Provizorní dům, který ale měl na národ trvalý dopad, zatímco formálně věčný Chrám se ukázal být jen dočasným řešením – dokud nebude znovu obnoven, jak zní naše toužebné modlitby.

Mnohem důležitější než vlastní stavba Miškanu je jeho metafyzická podoba. Sama představa zbudování Boží domu je prostě absurdní. Oč jednodušší to bylo v případě polyteismu, v němž bozi byli pololidmi či sochami, které potřebovaly místo, aby se mohli s věřícími setkávat.

Judaismus tento přístup zcela vykořenil. „Kam bych mohl od Tebe odejít? Aneb kam bych před tváří Tvou utekl? Jestliže bych vystoupil na nebe, tam jsi Ty; pakli bych sobě ustlal v hlubinách, i tam jsi.“ (Žalm 139)

Či slovy Šalamouna, nejmoudřejšího z králů: „Cožpak může Bůh přebývat na zemi, když i nebesa jsou mu malá? A ještě menší je tento dům.“ A slovy proroka Ješajahu: „Takto praví Hospodin: Nebe jest mi trůnem, a země podnože noh mých. Kde ten dům bude, který mi vzděláte? Aneb kde bude místo, na kterém mám spočinout?“

Tóra v úvodu naší sidry přichází s fascinující odpovědí: „Učiňte mi svatyni a já budu mezi Vámi přebývat.“ (Doslova ve vás.) Je-li základním poselstvím Miškanu víra, že Bůh přebývá v lidských srdcích, kdykoliv se mu otevřou, pak se konkrétní místo modlitby stává irelevantním. Zde se otevřela cesta na jejímž konci se (po sedmi stoletích) vynořila synagoga. Synagoga, která již dva tisíce let udržuje pohromadě jinak do všech koutů rozptýlený lid. Lid, putující pouští, šlapající nejdelší túru historie.